

انعطاف پذیر باید بود

در این اواخر، اخبار و گزارشهای دلگرم کننده ایی مبنی بر دیدار و گفتگوهای نمایندگان دولت افغانستان و هیأت اعزامی «طالبان» بگوش میرسد. از جمله در حال حاضر ملاقات و گفت و شنودی میان هیأت یادشده و نمایندگان طالبان در دوحه مرکز کشور قطر صورت گرفت که نشاندهنده «آمادگی جدید» بمنظور ادامه دیالوگ و اعتمادسازی بخاطر دستیابی به صلح در کشور عزیز میباشد. نمایندگان هر دو جناح در مورد سلسله مسایل مقدماتی پشت درهای بسته، بصورت کلی مشخص نمودند که چنین دیدارها و ملاقاتها میتواند بمثابه مهمترین گام در مورد مقدمات و زمینه چینی امر صلح آنهم پس از ۱۳ سال جنگ در افغانستان باشد. اشتراک کنندگان، بصورت دوجانبه پیشنهاد نمودند تا مذاکرات مشابه در ماه جون سال روان ادامه یابد.

قبل بر این، طالبان همیشه بر انحصار قدرت و حاکمیت در افغانستان تأکید و پافشاری نموده و از تقسیم قدرت با دیگران امتناع میورزیدند. اما چگونگی جریان مذاکرات، این موضوع را بیش از هر وقت دیگر مبرهن ساخت که اصل دستیابی به موفقیت، محتمل بنظر میرسد. نمایندگان طالبان در این مذاکرات اظهار داشتند که در رهبری کشور باید نمایندگان کلیه اقلیت و طیف های مختلف جامعه و نمایندگان گروههای مختلف سیاسی کشور، شرکت داشته باشند، کاین خود یک مورد بیسابقه میباشد.

به گزارش نشرات مطبوعاتی، عباس ستانکزی که در رأس هیأت طالبان در مذاکرات شرکت داشت، اظهار نمود که چنین ملاقاتها و تبادل نظرها به امر همگرایی طرفهای نیدخل و تفاهم گروههای گوناگون و تصریح موقعیتها کمک مینماید. در عین زمان، منابع مطبوعاتی خبر میدهند که طالبان هنوز از ارتباطات فوری با دولت افغانستان که از فرستادن نماینده و هیأت رسمی اش به قطر خودداری نمود، امتناع میورزند. گفتگوهای غیر رسمی در حالی ادامه یافت که طالبان شرط اصلی تأمین صلح در افغانستان را خروج کامل قوهای خارجی از افغانستان عنوان مینمایند. چنین اقدامی در دستیابی اعتماد، از آنجاییکه نه طالبان و نه دولت افغانستان بیکدیگرشان اعتماد ندارند، شاید مؤثر واقع گردد. مقامات رسمی ایالات متحده، در همین روز اعلام نموده و گفتند که ایالات متحده در این گفتگوها شرکت ندارد، همچنان اظهار داشتند که امریکاییان با طرف و یا طرفهای گفتگوهای قطر، یعنی نه با دولت افغانستان و نه با طرف دیگری که در گفتگوهای دوحه اشتراک داشتند، ارتباطی ندارند.

قرار اطلاعات واصله از مذاکرات قطر، از یک اندازه پیشرفت میان نمایندگان حکومت افغانستان و طالبان در این مذاکرات سخن گفته اند. دو طرف توافق کرده اند که طالبان دفتر خود را در قطر دوباره بگشایند، دفتری که پس از اعتراضات شدید از جانب رئیس جمهور سابق افغانستان بسته شده بود. همچنان یادآور میشوند که دو طرف در این مورد نیز باهم توافق کرده اند که در مورد آوردن تعدیلات در قانون اساسی کشور نیز به بحث و گفتگو بپردازند، چیزی که قبلاً برای حکومت افغانستان خط قرمز پنداشته میشد.

اداره موسوم به یگواش که این کنفرانس را راه اندازی کرده بود، گفته است که در مجموع توافق شد که روند صلح در افغانستان باید تسریع گردد. طرفین شرکت کننده در این گفتگوهای غیررسمی در قطر در مورد آموزش زنان نیز تعهد مشترک دارند. در زمان حاکمیت طالبان همه دروازه های مکتبها بروی دختران و زنان بسته شده بودند.

روزنامه والستریٹ ژورنال در مقاله ای تحت عنوان: «این گفتگوها امیدواری برای طرح صلح در افغانستان را افزایش داده است» نوشت که این گفتگوهای غیر رسمی، بمنابہ گام مهمی در راستای آغاز گفتگوهای رسمی پنداشته میشود.

تغییر عمده ای که در موقف طالبان در این گفتگوهای غیر رسمی در قطر آشکار شد، این بود که آنان میگفتند که اشخاص و گروههای سیاسی گوناگون در قدرت اشتراک خواهند داشت.

قابل یادآوری میباشد که طی این دیدار، فرصت برای مذاکرات غیر رسمی و رو در رو بیش از هر موقع دیگر مساعد گردید. در این دیدار، هیأت ۲۰ نفری کابل و ۸ نفری طالبان به انجام صحبت و تبادل نظر غیر رسمی پرداختند. طالبان پیشنهادات خویش را بصورت ذیل مطرح نمودند:

- باید دفتری داشته باشند؛

- زندانیها آزاد گردند و لیست سیاه بی اعتبار اعلام گردد؛

- باید قانون اساسی تعدیل گردیده و بعداً به تصویب پارلمان برسد.

همچنان طالبان اظهار داشتند که در حاکمیت کابل، اراده و تعهدی برای صلح در افغانستان اصلاً وجود ندارد.

در مجموع باید یادآور شد که مذاکرات، طبق گفته یکی از شرکت کنندگان این نشست، مثبت بود و فضای سازی برای مذاکرات طالبان و دولت افغانستان صورت گرفت. طالبان در این مذاکرات، بمقایسه موضع گیری های سابقه، انعطاف بیشتری نشان دادند. اما در عین زمان اعلام داشتند که دولت افغانستان مستقل و آزاد نیست و در میان خود با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم میکند و ما نمیخواهیم که با چنین دولتی پای میز مذاکره نشسته و به بحث و تبادل نظر بپردازیم. همچنان طالبان ابراز داشتند تا زمانیکه سربازان خارجی در افغانستان موجود باشند، از تأمین صلح و ثبات در افغانستان خبری نخواهد بود.

در این مذاکرات، همه از خود نمایندگی میکردند. بعداً در جریان مذاکرات، بتدریج شدت موضعگیری آنها در مورد عدم گفتگو با دولت، فروکش نموده و در مورد خروج نیروهای خارجی از افغانستان نیز مذاکراتی صورت گرفت، در اینمورد هم از شدت و تندى قبلى کاهش بعمل آمد.

قابل یادآوریست که هیچ درگیری و برخورد مسلحانه، از راه نظامی و با استفاده از راه زور و کاربرد سلاح، حل و فصل نگردیده و بقول معروف راه حل نظامی و عسکری ندارد، بلکه هرگونه برخورد ها و تصادم های خونین نیز در نهایت امر با استفاده از طرق صلح آمیز و مصالحه جویانه و با توافق طرفین درگیر و با حکمیت مراجع مسول بین المللی، حل و فصل گردیده است. چه اگر عکس مطلب واقعیت میداشت، بنظرم این مدت زمان طولانی جنگ و برخوردهای نظامی که بیشتر از سه دهه در افغانستان جریان دارد، قادر به حل و فصل بسیاری از مسایل مطرح در کشور عزیز ما میگردد.

اینک که امیدواری به استقرار صلح دایمی و ایجاد اخوت و همدلی در میان افغانها پدید آمده و روزنه های نوین و جدیدی درمورد صلح و سلم در افغانستان و رفع کدورت و برادرکشی پدید آمده، بر نسل جوان و آگاه کشور است تا با استفاده از کلیه امکانات موجود در این راه پرافتخار قدم به آوردگاه نهاده و کمر همت به مبارزه بی امان و گسترده در راه خدمت به امر صلح و ایجاد امنیت در کشور، بسته و به مدعیان و دشمنان سوگند خورده داخلی و منطقوی چنان جواب قاطع و فیصله کن دهند که بر ایشان بمثابه درس عبرت تلقی گردیده و بیش از این نتوانند افغانستان عزیز ما را حیات خلوت شان تلقی نمایند و قبل از اینکه کشور ما را عمق ستراتیژیک خویش محسوب نمایند، باید به افغانستان بمثابه کشور تام الحقوق و مطابق با اصول و معیارهای بین المللی و اصول حقوق بین الدول برخورد نموده و از مداخله های آشکار و پنهان در امور و مسایل داخلی میهن عزیز ما خودداری ورزند.

بالادامه برخوردهای داخلی میان افغانها و مداخلات پیدا و پنهان خارجیها در امور داخلی افغانستان، اکنون که امکانات نسبتاً وسیعی بمنظور ایجاد صلح دوامدار و همیشگی بیش از هر زمان دیگر فراهم گردیده و یا در حال فراهم گردیدن میباشد، بر همه ی ما و شما فرض است تا با استفاده از کلیه امکانات موجود در این راه بذل مساعی نماییم و این راهیست نسبتاً طولانی، چه نمیشود جنگ سی ساله را یک شبه به پایان رسانده و مشکلات و معضلات بوجود آمده را بصورت آنی و فوری حل و فصل نمود، معضله و مشکل افغانستان نه تنها صرف بعد داخلی دارد، بلکه بعد منطقوی و بین المللی آنرا نباید نادیده گرفته و از نظر دور نگهداشت.

نباید فراموش نمود که کلیه عوامل داخلی، منطقوی و جهانی بحران افغانستان، همه بمثابه یک کل، حلقه های یک زنجیراند که بمقصد و هدف در بند کشیدن افغانستان در دام طمع و حرص سیری ناپذیر غولهای سرمایه و سیاهکاران روزگار منطقوی و جهانی، بکار گرفته میشود. نباید هوشیاری را از دست داد و نشاید که گرفتار وسوسه های شیطانی و شیادانه دشمنان سوگند خورده افغانستان عزیز گردید، نسلهای فردا در مورد گفته ها و عملکردها و موضعگیری های ما و شما قضاوت مینمایند. تاریخ چنانچه در مورد

اعمال و کرده های پیشینیان ما به قضاوت و دادگری پرداخته، در مورد فرد فرد ما و شما نیز به قضاوت خواهد نشست.